

je slabo hvaljena njena rodovitnost. Redko je leto, da bi obilno obrodila ta vrsta in videti je skoro, kakor bi se bila že celo naveličala. Izmed boleznij je enaka zimskemu maršlančku, najraje jo napade rak, s tem razločkom, da pri zgodnej vrsti pogosteje napade veje, kakor deblo. Uzrokov je več, najnavadnejši menda, če drevo blizo gnojišča stoji, preveliko gnojenje, kajti ondi se bolezen ta največkrat nahaja.

Tretja vrsta ima jabelka srednje velikosti, precej ploščnate podobe in rumenkaste barve. Okusa je nekoliko rezkega, kar posebno nekateri hvalijo. Imenujemo jo »tofance«, morebiti izvira to ime iz besede »Tafel-äpfel« t. j. namizno jabelko. Drevo je srednje velikosti in se precej trdno proti boleznim, ako le ni udarjeno ali pri obrezovanji in od snega preveč ranjeno. Zori meseca septembra, pa vstraja kje do božiča, ter vsled mehke kože le prerado se udari in tudi gnjuje precej rado. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 18. januarija v Kapelah in v Tilmiči. Dne 20. januarija pri Št. Lenartu v slov. goricah in v Imenem (za svinje.)

Dopisi.

Iz Celja. (Božičnica) V nedeljo, dne 20. dec. prošlega leta, obhajala se je v zavodu čč. šolskih v podporo revnih učencev in učenk slovenskih mična »božičnica«. Vspored bil jej je ta: 1. petje: »V plamenu se žari«. 2. igra: sirotica v dveh dejanjih. 3. prednašanje: Das Kind beim Jesukind. Jezusek v gozdu, voščilce za novo leto. 4. petje: »pastirci«. 5. razdelitev darov. Občinstva sešlo se je v obilnem številu kmečkega, kakor tudi gosposkega stanu. Mil. g. opat France Ogradi, kot načelnik kat. podporni društvu, govorili so v ganljivih besedah o pravi odgoji otrok na krščanski podlagi. Obdarovanih je bilo 150 učencev in učenk z obleko in obutvijo v vrednosti do 200 gl. Pri tej priliki opozarjamo zopet vse prijatelje, dobrotnike in dosedanje ude, naj tudi v tem novem letu to blagososno »kat. podp. društvo« po svojih močeh podpirajo.

Iz Ribnice na Pohorju. (Pojasnilo, volitve.) Gospod umirovljeni polkovni zdravnik, dr. P. Miglič je hotel, kakor je že znano, ostati med svojimi rojaki, in si je iz tega namena kupil pripravno hišo, potem pa je zopet ostavil svojo domovino. Naj jaz še omenim danes, kdo je po mojem mnenji uzrok njegovega odhoda! Tovnej je stalo v »Slov. Gospodarju«, da je temu kriv župan A. Rečnik, pa to ni po vsem resnica, temveč krivi so je brž možje, ki zasedajo občinske klopi. Lahko bi bili pač hišo, ki je sedaj zdravnikova, srenjski očetje kupili; prav lahko za tisto svoto, ki jo je gosp. zdravnik štel; potem bi pa dobili zdravnika. Ta hiša bi bila zadostovala za stanovanje gosp. zdravnika, za lekarnico, ena soba lahko za malo bolnišnico, in konečno prostor, kjer stanuje sedaj neki krojač, bil bi se dal uporabiti za srenjsko ječo, kajti če ima srenja denar lahko na obrestih, bila bi to kupnino tudi lahko zmogla, ker to bi bilo v velik napredek občine, posebno pa v prid vboгим ljudem; prihranil bi se bil pa še tisti denar, ki se mora sedaj leto na leto za občinsko ječo plačevati. Upam, dragi rojaki, da daste pri prihodnji obč. volitvi svoj glas takim možem, katerim sodi občinsko svetovalstvo. Zavržite toraj pri novih volitvah vetrnjake, izberite pa si poštene možje, ki so zvesti narodu in katoliški cerkvi! Če izvolite kake vetrnjake, ne boste pa še nekaj let zdravnika imeli, in prav Vam je, ako ste tako nespametni, pomislite, da sami sebe v pogubo spravljate. Dragi bralec, če imaš

n. pr. v hiši nevarnega bolnika, podati se moraš 3 ure daleč k zdravniku; predno pa more zdravnik prihiti, premine pet do šest ur in to je za bolnika dolgo! Se ve, da bolnik zadobi, ako hoče, dušnega zdravja, ali telesnih zdravil mu ti prepozno prineseš, in nit življenja mu je morebiti veliko prerano bila pretrgana. Akoravno pa z zdravilom se pravočasno prideš, te vendar pot in zdravila veliko več stane, kakor pa, ako bi se bil k domačemu zdravniku obrnil. Dragi bralec, pomisli, da zdravje je človeka najdražji zaklad; aki si ga pokvariš, potrebuješ zdravniške pomoči, pa je nimaš v bližini in predno more zdravnik od drugod prihiti, stojiš ti morebiti že onkraj groba pred njim, ki bo tudi tiste sodil, ki so zakrivil, da se tvoje življenje ni pravočasno otelo.

— cv. —

Iz Brežiškega okraja. (Raznoterosti.) Kmalu je bilo dokončano leto 1891. In vsak modri gospodar računa na konci leta, kako se mu je obneslo, je-li zguba ali dobiček, poslednje je redka prikazen. Ozmimo se še mi toraj nazaj na to, kar smo v letu 1891 doživeli veselega in kaj žalostnega, na narodnem, in na gospodarskem polji! Na narodnem polji smo dokaj veselega doživeli; narodni gospodje v Brežicah so v življenje spravili dve lepi društvi, ustanovili so šolsko društvo, to je podružnico sv. Cirila in Metoda, ki lepo napreduje nasproti šulverereinu, ki ima tudi svojo podružnico v Brežicah. Drugo dobro stvar so osnovali čitalnico, katero so slovesno dne 10. maja l. l. otvorili v pričo mnogoštevilnih domoljubov, domačih in tujih, tako sijajno, da so se nemčurski duhovi kar tresli od jeze. Čitalnica je lepa naredba za mesto Brežice, že za to, ker je čitalna soba v najlepši hiši in gostilni celega mesta. Tje radi zahajajo ne le narodni gospodje, ampak vsi bolj zavedni kmetje; to je pravo narodno torišče. Čitalnica prireja tudi vsakojake veselice, tako je n. pr. priredila dne 6. decembra 1891 slovensko nedolžno predstavo: šolski nadzornik, pa ne Ambroschitsch, in se jim je ona pohvalno obnesla. Ona namerava še več veselice prirediti. Da pa to vse nemčurjem bode v oči, to se vidi iz tega, da si jezo gasijo s tem, da nadpis čitalnice mažejo z vsakojakin barvami, in ravno to naj vsakega, ki v Brežice pride in namazano tablo vidi, spominja surovosti Brežiskih nemčurjev.

Iz Celja. (Društvo.) Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliske solē šolskih sester so na dalje darovali, oziroma letnino plačali sledeči p. n. čč. udje: sl. okrajni celjski zastop 300 gl. Jožef Majeen, dvorni kaplan 25 fl. Ljud. Filipič, odvetnik 10 fl., Karol Gajšek, dekan v Dobrni 8 fl., Fr. Mikuš, dekan v Konjicah, Zupanc Val., posestnik na gornji Hudinji po 7 gl., dr. Jožef Muršec, prof. v pok., Apol. Jazbec hiš. posest, Anton Hajsek, dekan v slov. Bistrici, Fr. Kmecl, hiš. posest., Lovro Potočnik, dekan v Braslovčah, Jernej Voh, župnik v Šmartnu po 5 fl., Ferd. Goligranc, žid. mojster 5 fl. 22 kr., tri gospice po g. Drag. Hribarju 4 gl., Andr. Urek, župnik v Polzeli, Simon Pihler, kapl. v Makolah, Marjeta Stupica, kuharica po 4 fl. — Maks Pleteršnik, prof. v Ljubljani, Krišpin Krišpinovič, velepos. Franc Dimec, posestnik v Medlogu, Milos Šmid, kaplan v Škalah, Rozalija Jazbec, kuharica, Jak. Merc, kaplan v Ribnici, Dragotin Hribar, tiskar, Anton Veternik, kapl. v Trbovljah, Anton Rančigaj, mestni kapl. v Celji, neimenovana iz Celja po 3 fl. Ferd. Kager, pasar, Franc Berglez, župnik v Artičah, Lovro Vošnak, župnik v Št. Juriju, Jože Jurčič, župnik v Št. Lenartu, Val. Mikuš, kaplan v Št. Jurija, Mat. Murn, hiš. posestnik, Antonij Corjak, veleposestnik, Ljud. Schellander, finanč. urad. v pok. in njega supruga, Jožefa Stuler, Fr. Černensek, kaplan na Vidmu, Mart. Dimec, posestnik v Medlogu, Apolonija Kladnik, hiš., Mar. Farčnik, kuharica, Alojzija

Stožički, hiš., Mica Šoline, kuharica, Liza Marot, kuh. Neža Pfeifer, kuharica, F. Matič, trgovec, Boštj. Selišek, hiš. posestnik, Fr. Fuchs, dimnikar, Jak. Planinšek, duhov. v pok., Alojzij Šijanec, župnik v Negovi, Janez Košar, župnik v Galiciji, Nace Rom, proviz. v Dramljah, Jakob Krusič, župnik v Št. Andražu, Miha Gobec, posestnik na Babnem, Matevž Glinšek, posestnik na gornji Hudinji, Mica Zadušak, kuharica, Karol Šah, posestnik v Licač, Jožefa Lipovšek, posestnik v Medlogu, Anton Kosi, c. kr. gimn. prof., Ana Ostrožnik, iz Spodnje Hudinje, Matija Šah, črevljar po 2 fl. Volilo po neki osebi iz okolice 20 gld. Več skupaj 9 fl. 86 kr. Bog plati vsem!

Iz Brezna ob koroški železnici. Ne dolgo po Velikej noči smo s ponosom poročali bralcem »Slov. Gospodarja«, da smo po prizadevanji č. g. župnika novi božji grob dobili, katerega je bilo naši cerkvi pač zelo potreba, da se zamorejo največje in najlepše skrivnosti naše sv. vere v primernej obliki ljudstvu predstaviti in v njem zaželeno vtise in občutke vzročiti. Zopet si štejemo v prijetno dolžnost, vam marsikatero prenapredbo č. g. župnika objaviti, katera ustreza marsikatereji potrebi. Dali so namreč farovž in gospodarsko poslopje prekriti in vsestransko popraviti in ocediti, okoli vrta pa nov plot narediti. Prav prijetno je človeku pri srcu, ako si ogleda čedna farovška poslopja in njih prostrano in enako čedno ožjo okolico. Kako še le bodemo veseli, kedar se bode cerkev v čedni zunanji obleki blesketala! Še vzvišana bode naša radost, kedar bo cerkev imela nov tlak in nove klopi; kedar bodo njene stene primerne, svetost kraja povzdigajoče slike kinčale, kajti vse to se misli v prihodnjih dveh letih zgoditi. Konečno prosimo vse svoje tovariše in tovarišice, podpirajmo č. g. župnika pri njihovem blagem nameravanju in početju, saj ne bodemo s tem svojih neznatnih izdatkov nič zavrgli ali zgubili, temveč bomo le ljubemu Bogu na visoke obresti posodili.

Iz Čadrama. (Raznoterosti.) Slovenci navadno pravimo: Preroki, koji zelje jejo, nič ne vejo. In ako se na leto 1891 oziramo, moramo tudi prerokom pri zelnih skledi še čast priznavati, kajti ko smo prec štiri mesece v začetku leta neprestano in še hudo zimo imeli tako, da nji ni bilo para v celem tem stoletju, napovedovali so, da bo poletje bolj mokro, kakor suho in tedaj bolj hladno, kakor vroče. Že meseca majnika in rožnika se je to vresničilo, ker tačas je pogosto deževalo in ta večkratna moča bila je kriva, da so pri nas slive že v cvetu svoj sad izgubile in da je vinska trta le malo kabernikov nastavila razun izabele, katera je do zdaj proti vremenskim nezgodam še najbolj neobčutljiva in je bila pri nas lani prav močno obložena in vsi, ki imamo več tega trsa v brajdah ali po vinogradih, bi še bili imeli prav drbro trgatev, ko bi nam nesrečna toča ne bila vsega grozdja oklestila. Napovedali nam pa ti preroki niso pogostnega groma in toče in vendar je po celem našem cesarstvu toliko škode naredila, kakor tega tudi tisti ne pomnimo, ki smo že Abrahama videli,

minister nemške levice, ampak svitlega cesarja. No beseda je prava, če bodo le tudi njegova dela! — Kakor se kaže, vsprejme se v drž. zboru trgovinska pogodba naše države z nemško z veliko večino, proti njej bodo le Mladočehi in nekaj Dunajskih poslancev; pogodba z Italijo se sicer tudi vsprejme, toda z manjšo večino, ker bodo zoper njo tirolski, dalmatinski in tudi nekaj naših poslancev, to pa za voljo carine na vino. — Veliko veselje je pri vladi zavoljo sklepnega računa za leto 1890. Bili so računali, da bode le blizo en milijon denarja preostalo v drž. kasah, ali ostalo ga je 22 milj. To je v resnici veselo in tadanji minister vit. Dunajevski zasluži vso hvalo, kajti ta denar je prav njegova zasluga in pa konservativne večine v drž. zboru. Liberalci pa znajo delati le dolgé.

Štajarsko. Deželni zbor se snide v Gradci neki dne 5. februarja ter se posvetuje v celem kake tri tedne. — Naši nemški sosedje na srednjem in gorenjem Štajarji, kar jih drži s konservativno stranko, bi radi, da dobi baron Gautsch brž ko brž slovo ter naj stopi na mesto njega kak odličen konservativec za ministra uka in bogocastja. No, ne rečemo, da ni tudi naša želja blizo taka, vendar pa sodimo, da sedaj ni za to veliko upanja.

Koroško. V Kotmari vasi so imeli dne 7. jan. v drugo občinsko volitev, ker je bila vlada prvo ovrгла nemškutarjem na ljubo. Hvala Bogu, zmagali so slov. kmetje tudi pri drugi volitvi in še z večjo večino, kakor pri prvi. Volitev se je vršila vpricho c. kr. okr. glavarja, Mac Newina, tistega moža, ki še ga pomnijo naši Murski poljanci dobro. Tudi v Klobasnici so zmagali slov. kmetje, ali tamošnji učitelj in par nemškutarjev se huduje za voljo njih zmage in ne stavimo kaj, da ne ovrže vlada njim na ljubo še cele volitve. — C. kr. kmetijska družba prosi ministerstvo, naj ne usliši prošnje slov. kmetov, da se nastavi slov. potovalni učitelj in zakaj ne? Ni ga bojda treba. Se ve, nemškutarjem je že prav, če plačuje slov. kmet davke, potem pa bodi lepo tih!

Kranjsko. Dve reči ste na Kranjskem jako čudni: veleposestvo in pa zdravniška zbornica, kajti obe ste po svoji večini nemškutarški in torej za seme prihodnji nemškutarji, ki pride prej ali slej čez celo deželo, ako se ne stori konec razporu, ki je sedaj pri slov. veljaki in to brez vse prave potrebe. — V Ljubljani je uni dan nekdo o belem dnevu ubil A. Stedryja v njegovi pisarni in zaprli so njegovega pisarja, ker je na sumu, da je on zabodel svojega gospoda. — Občina Višnjegorska je podelila prof. Šuklju ime častnega občana.

Primorsko. Ker vinarstvo ne daje več toliko, kolikor svoje dni, zato se na Primorju, posebno pa v Tolminskem okraju, pečajo kmetje sedaj v večji meri z mlekarstvom in napravljajo si zadruga med seboj, da spravijo mleko, sir, maslo skupaj na trg, na prodajo. To je vredno hvale.

Tržaško. Mestni zastop v Trstu ima razven par okoliških zastopnikov popolnem laško lice ter je liberalen do skrajne mere. To nam kaže poleg drugih stvari njegovo novo posojilo 800.000 gld., mimo tega pa še pobira izredno občinsko doklado. Denarja izda pač veliko in brez potrebe za laške paralelke na ljudskih solah okoličnih.

Istersko. Slov. čitalnica v Pulji stoji sedaj na trdnih nogah, toda to tamošnjim lahomom ni po volji ter si dajo včasih odduška tudi s kamenjem na njena okna. Taka je »laška kultura«.

Hrvaško. Nadškof v Zagrebu je vendar-le korar dr. Števo Vucetich; razumeje se, da je »prijatelj« madjarske vlade. — Proračun sabora t. j. dež. zboru ni dobil najvišjega potrjenja ter ga mora torej sabor še enkrat preudariti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrija. V petek, dne 8. januarja je bila v državnem zboru prva seja v novem letu. Va-njo je prišel grof Kuenburg v prvo v obleki ministra ter je sedel na levi strani, blizo svoje stranke. Čudno pa je bilo, da je samo predsednik zboru, dr. Smolka, predstavil ministra, ne pa tudi grof Taaffe, kakor je to doslej še bilo vselej v navadi. Grof Kuenburg pa je, kakor pravi, ne